

21. Yüzyılda Türkiye Cumhuriyeti'nin Baş Etmesi Gereken Sorunlar

Alev ALATLI

12 Ekim 2017

Yerleşkede İlk Ders

1992
SÜLEYMAN
DEMİREL
ÜNİVERSİTESİ

SÜLEYMAN
DEMİREL
ÜNİVERSİTESİ

ALEV ALATLI' dan İLK DERS

SÖYLEŞİ VE KONFERANS

Kurumsal İletişim, Araştırma ve
Uygulama Merkezi
(KİMER 2017)

Editör

Uzman Alper TÜTÜNSATAR
Arş. Gör. Resul TAŞAN

Redaksiyon

Arş. Gör. Şifa KAYABAŞI
Emine ÖZER
Eda KISTIR

Fotoğraf

Soner Arık
Orhan Yalçın

Tasarım & Uygulama

Elif TÜRK

Baskı

Adım Matbaacılık Fevzi Çakmak Mahallesi
Yeni Matbaacılar Sitesi Dergi Caddesi 4.
Blok No :18 KARATAY / KONYA
Telefon: 0 (332) 342 01 95

ISBN: 978-605-9454-18-6

Aralık 2017

1000 Adet Basılmıştır.

Süleyman Demirel Üniversitesi Yayınıdır.

**21. YÜZYILDA
TÜRKİYE
CUMHURİYETİ'NİN
BAŞ ETMESİ
GEREKEN
SORUNLAR**

ALEV ALATLI KİMDİR ?

Araştırmacı yazar Alev Alatl, 1944 yılında İzmir’de doğdu. Ankara’da başladığı ilkokulu, babasının mesleği dolayısıyla ülkenin muhtelif okullarında tamamladı. Ortaokuldan sonra babasının ataşemiliter olarak Tokyo’ya gönderilmesi, Alev Alatl’nın Tokyo macerasını başlattı. Liseyi Amerikan Koleji’nde bitirdi. Liseyi Tokyo, Japonya’da okudu. Ekonomi ve istatistik lisansını ODTÜ, ekonomi ve ekonometri yüksek lisansını Fulbright bursu ile gittiği ABD’de aldı. Ardından felsefe öğrenimine başlayan Alatl, doktora çalışmalarını New Hampshire, Dartmouth College’de sürdürdü. Çalışmalarına ilâhiyat, düşünce ve medeniyet tarihi üzerinde yoğunlaşarak devam etti.

1974’de Türkiye’ye dönen Alatl, İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi’nde öğretim görevlisi, Ankara Devlet Planlama Teşkilatı’nda kıdemli ekonomist olarak çalıştı. California Üniversitesi (Berkeley) ile ortak psiko-dilbilim çalışmaları yürüttü. Cumhuriyet Gazetesi ile birlikte “Bizim English” adında bir dergi çıkaran Alatl, daha sonra Türk Yazarlar Kooperatifi’nde (YAZKO) başkan yardımcısı olarak görev aldı. İlk romanı “Yaseminler Tüter mi Hala?” Ocak, 1985’te çıktı. Alev Alatl, ikinci kitabı, “İşkenceci” ile Yazarlar Birliği’nin “Yılın En İyi Romanı” ödülünü aldı. Yazar bu eserinde; şiddeti ve şiddetin türevi işkenceyi irdeleyerek Türkiye toplumunun şiddete yakınlığına işaret etti.

1985 ve 1986 yıllarında Edward Said’in “Haberlerin Ağında İslam” ve “Filistin’in Sorunu” adlı eserlerini dilimize kazandırdı.

Filistin davasını duyurmak üzere yaptığı çalışmalar, 1986’da Tunus’ta sürgünde olan Yaser Arafat tarafından “Özgürlük Madalyası” ile onurlandırıldı. “Aydınlanma Değil Merhamet” isimli romanıyla 2006 yılında Moskova “Mikhail A. Sholoklov 100. Yıl Roman Ödülü”nü aldı. 2009 ve 2014 yılında edebiyat alanında Cumhurbaşkanlığı Kültür ve Sanat Büyük Ödülü’nün sahibi oldu.

2005-2017 yılları arasında Kapadokya Meslek Yüksekokulu mütevelli heyet başkanı olarak görev yapan Alatl, 2017 yılı itibarıyla halen bu görevini sürdürüyor.

Alev Alatl’nın yayınlanmış ilk telif eseri: “Aydın Despotizmi” olup, diğer eserleri;

“Or’da Kimse Var Mı?“, “Viva La Muerte” yi, “Nuke Türkiye!”, “Valla Kurda Yedirdin Beni”, “Ok Musti, Türkiye Tamamdır!”, “Kadere Karşı Koy A.Ş.”, “Eylül 1998”, “Schrödingerin Kedisi, Kabûs,” “Schrödingerin Kedisi, Rüya”, “Gogol’un İzinde”, “Aydınlanma Değil, Merhamet”, “Dünya Nöbeti”, “Ey uhniyem! Ey uhniyem!”, “Hollywood’u Kapattığım Gün”, “Beyaz Türkler Küstüler”.

Alev Alatl’nın röportajlarından oluşan “Alev Alatl ile Türkiye ve Dünya”, gazete makalelerinden derlenen “Şimdi Değilse Ne Zaman”, “Hayır Diyebilmeli İnsan”, “Hatırla” ve “Unutma” adlı kitaplarının yanı sıra Kapadokya MYO Yayınları’ndan çıkan “Batıya Yön Veren Metinler” ve “Bize Yön Veren Metinler” isimli eserleri de bulunmakta.

Yazarın en çok okunan kitaplarından olan iki ciltlik “Schrödinger’in Kedisi” ise kendisi tarafından “2035 Türkiye’sine dair, fütüristik bir bilim kurgu değil, bilimi temel alan kurgu” olarak değerlendiriliyor. Eser dinden, eğitime, ekonomiden, aile yaşamına kadar, bilimdeki yeni gelişmeler ışığında ülkemize neler olabileceğini etkili bir şekilde okuyucuya sunuyor.

» **Rektör Prof. Dr. İlker Hüseyin ÇARIKÇI;**

Çok değerli öğrencilerimiz, saygıdeğer meslektaşlarım 2017- 2018 Eğitim-Öğretim yılının akademik açılışına ve Alev Alatlının vereceği ilk derse üniversitemiz adına hoş geldiniz diyorum. Bizi onurlandırdınız, şeref duyduk sizi burada görmekten. Alev Alatlının bugünkü konuşması da bence güncel olarak tartıştığımız konulara çok uygun; “21. yüzyılda Türkiye Cumhuriyeti'nin Baş Etmesi Gereken Sorunlar”. Buradaki akademisyen arkadaşlarımızın çoğunun Alev Alatlını ismini duyduğunu hatta kitaplarını okuduğunu düşünüyorum ama genç arkadaşlar belki duymamış olabilirler. Alev Alatl, Türkiye'nin yetiştirdiği büyük entelektüellerden bir tanesidir. Üniversitemizin akademik açılış ya da benzer etkinliklerde -geçen sene hatırlıyorsunuz Fuat Sezgin'i dinlemiştik burada- Alev Alatl gibi değerli düşünceleri olan bir entelektüel dinlemesinin çok önemli olduğunu düşünüyorum. Alev Alatl, Türkiye Cumhuriyeti'nin geleceği, tarihi ve İslam medeniyetiyle ilgili, Türk medeniyetiyle ilgili çok önemli sözleri olan bir entelektüel, bir düşünür. O sadece bir entelektüel değil, eğitim konusunda da önemli görüşleri olan, geleceğe ve tarihe ilişkin çok değerli sözleri bulunan bir insandır. Bugün de çok önemli bir konuya değineceğini biliyorum. Bu yüzden bu kadar akademisyeni

ve öğrenci arkadaşımızı bir arada bulmuşken üniversitemizle ilgili birkaç kelime edip sözlerimi bitireceğim. Biz 2,5 yıldan beri bu işi yaparken şunu çok önemsiyoruz akademisyen arkadaşlarımıza özellikle tekrar hatırlatmak isterim; biz öğrenciyi tekrar ilgi odağı yapmak zorundayız, öğrencimizle ilgilenmek zorundayız. Dünya eğitimle ilgili çok farklı şeyler konuşuyor, eğitimle ilgili paradigmlar değişti, bizim de değişmemiz, öğrenci odaklı olmaya devam etmemiz gerekiyor. “İlham Veren Üniversite” mottosunu boşuna kullanmıyoruz, bunu çok önemsiyoruz. Türkiye’nin

dünyaya bir mesaj vermeye çalıştığının farkındayız, biz de bu mesaja destek olması için aslında Alev Alatlı hocayı buraya davet ettik ve onu dinlemek istiyoruz. İnşallah Türkiye’nin geleceği parlak, yani bugün yaşadığımız çok fazla sorun var ama ben Türkiye’nin geleceğinin geçmişinden çok daha parlak olacağını düşünüyorum. Bu konuda bizlerden ziyade genç arkadaşlarımıza çok iş düşecek. İnşallah bu vesile ile onlar da Alev Alatlı’yı tanımış olacaklar. Ben katılımlarınız için tekrar çok teşekkür ediyorum. Bizi onurlandırdınız, çok sağ olun.

Alev Alatlı, “21. Yüzyılda Türkiye Cumhuriyeti'nin Baş Etmesi Gereken Sorunlar” başlığı altında gerçekleştirmiş olduğu konferansına mahcubiyetini ve ne denli onurlandığını belirtip, teşekkürlerini ileterek başladı.

Sosyalizmin kapitalizmden daha adil bir sistem olduğunu belirten Alatlı, sözlerini Berlin Duvarı'nın yıkımı ile başlayan süreç ve bu sürecin ortaya çıkardığı tabloyu değerlendirerek sürdürdü:

“1989'da Berlin Duvarı yıkıldığında, Sosyalist sistemi çökertenin kapitalizmin üstünlüğu değil 'Nomenklatura'nın acımasız olduğu kadar da hantal tutumu olduğunu değerlendirebilecek yaştaydım. 45 yaşındaydım genç arkadaşlar, 'Nomenklatura' sözcüğünün ne demek olduğunu bilmiyor olabilirsiniz. Sovyet Hilal Birliği bürokrasisinde kilit idari görevleri ellerinde tutanlara derlerdi. Bunların çoğu da

Komünist Parti üyesi seçkinlerdi. Şunu söylemek istiyorum: Sovyetler Birliği'ni çökerten, sistemden ziyade bu insanların liyakati hiçe sayan partizanlıkları, dünyaya kapalı iş bilmezlikleri, yalapaşap uygulamaları oldu. Oysa 1917'de devraldıkları sefaleti 50 yıl içinde bir yüksek teknoloji toplumuna dönüştürmeyi başarmışlardı ve ben bunu önemsiyorum, çünkü Rusya bir Asya Topluluğu'dur. Rusya'nın 5'te 1'i Müslüman'dır ve onlar İslamiyet'i Güneydoğudan değil doğrudan Asya'dan öğrenmişlerdir. Dolayısıyla oryantalist tavırları yoktur. Bir başka türlü bakarlar ve değerlendirebilirler. Neyse hasıl-ı kelim onlardan öğrenecek çok şey vardı o zaman; hâlâ da var.

"1989'da Berlin Duvarı'nın yıkılması ile birlikte ben sevinenlerden hiç olmadım. Çünkü o zamanlarda tek kutuplu dünyadan çekiniyordum. Hâlâ da çekiniyorum. Buna rağmen bu yıkıntının kapitalizmin

doğasında var olan finansal krizlerden bunalmış "Avro- Amerikan" karşı cephenin bu yıkımdan bir şeyler öğreneceğini, ibret alacağını düşünmüştüm ve kendi kendime diyordum ki: "Korkuları dağılınca Rusya'ya daha yakından bakabilme imkânı ortaya çıkacaktır." Bu süreç -ki o süreç-, ister istemez bir barış süreci olacaktı. Toplumsal refahı önceleme yolunda, kendi ülkelerinde, batı dünyasında bir fırsat olarak görülebilir diye umuyordum."

Ancak gelişmelerin umut ettiği yönde olmadığını büyük bir üzüntü ile dile getiren Alatl, mesnetsiz önyargıların, bağnazlıkların hele de tutucu akademik şablonların galip gelmelerini beklemediğini; ancak tam da bunların galip geldiğini söyleyerek düşüncelerini şu etkili sözlerle ifade etti:

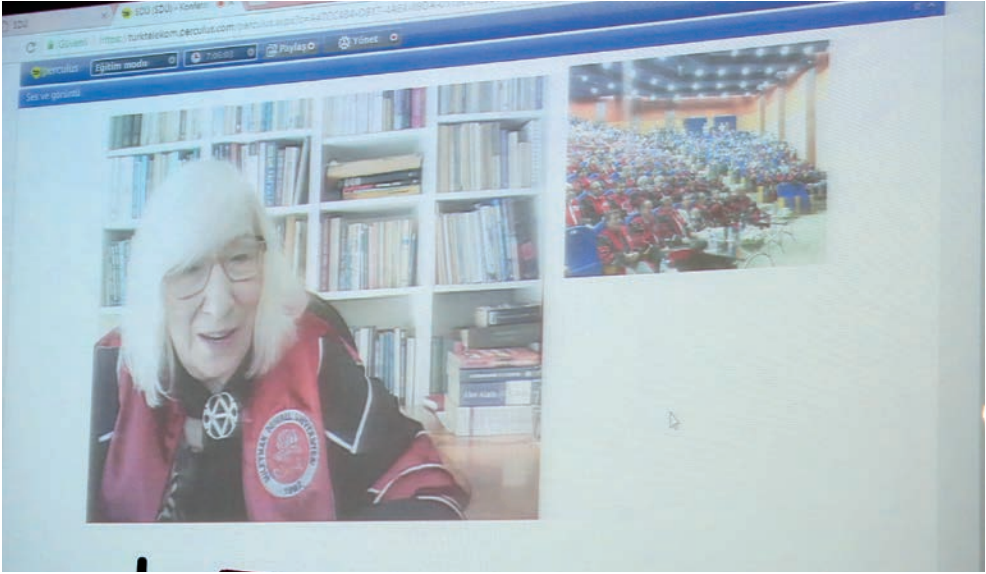
"Barışın tekâmülünü beklerdim; ırkçılı-

ğın hortlamasını değil. İnançlara saygılı insanlar beklerdim; İslamofobik fanatikler değil. Her türlü oburluğun itibarsızlaşmasını beklerdim; müfrit tüketimin gezegeni kurutmasını değil. Yaşam biçimlerine saygılı demokrasiler beklerdim; oturdukları yerde ellerinde cetvel, kalem sınırları belirleyen Gertrude Bell'ler değil. Nükleer silah yapımından artan bilimin iyiliğin hizmetine tahsis edileceğini ummuşum; kimyasal silahların mükemmelleştirilmesini değil. Merhametti umduğum; CIA'in geliştirilmiş sorgulama teknikleri değil. Hele de bu gelişmiş sorgulama tekniklerinin Amerikan Kongresi tarafından onaylanması hiç değil. Bilge siyasetçiler bekliyordum, Doğu'dan, Batı'dan... Trump misali "Bitirim Başkanlar" değil. Hâsılı insana hizmete odaklanan teknolojilerin revaç bulmalarını umuyordum; insanı düzenin kaynaklarına indirgeyen ideolojilerin değil."

Gelişmelerin umut ettiği yönde gerçekleşmediğini vurgulayan Alatlı, 2015 yılındaki BM Nüfus Bürosu istatistiklerine değinerek ortaya çıkan çarpıcı tabloyu açıkladı:

"Rusların bir lafı vardır; "Kıtlık Allah'tan; açlık insanlardan gelir" derler. Öyle oldu. Dünya'nın en zengin ülkesi, gezegende üretilen toplam servetin % 24,9'una -çeyreğine- sahip bir ülke -bunlar da 2017 rakamları- ve aç olmanın ne demek olduğunu bilen, yatağına aç giren 16 milyon çocuk... Bu bir İstanbul... Bütün İstanbul'a doldursanız, işte bu... 16 milyon çocuk! BM Çocuk Hakları Beyanname-si'ni imzalayan iki ülkeden bir tanesi Güney Sudan ötekisi ABD'dir. 2009-2015 arası Amerika Birleşik Devletleri'nin (ABD) serveti 30 trilyondan fazla arttı. Yani %60 oranındadır bu artış. Gelin görün evsiz çocukların artış oranı da %60'tır. Hiçbir fayda etmedi gördüğünüz

gibi. “Feeding America” diye bir teşkilât var. Amerika’yı doyurmak, beslemek, malum... Onların 2014 Açlık Raporu’na göre ABD’de her 7 kişiden 1’i -46 milyon insan- kendilerini ve ailelerini “Gıda Bankaları”ndan doyuruyorlar. Gıda Bankası dediğiniz nedir? İmaret. İmarete gidiyorsunuz; oradan yiyorsunuz. Şimdi bu 46 milyonun 12 milyonu çocuk, 7 milyonu yaşlı... Ve bu söylediğim rakamlar da aynı yılda yapılan bir araştırmanın sonuçları...”

Konuşmasına Obama ve Amerika’da silahlı kuvvetlerde görevli kişilerin içinde buldukları durum hakkındaki tespitleri ile devam eden Alev Alatlı, Türk askerinin başına çuval geçirilmesi olayı ile ilgili düşüncelerini şu sözlerle aktardı:

“Efendim, Obama Yönetimi “Snap” dedikleri “Destekleyici Gıda Yardım Programı” bütçesinden 8,7 milyar dolar kısıntı yapmıştı. Yine size başka bir istatistik vereyim: Gıda yardımına muhtaç Amerikalıların %43’ü beyaz, %26’sı kara derili, %20’si Latin kökenli. Bunların arasında

yine aynı grupta 620 bin aileden en az 1 kişi Amerika’nın silahlı kuvvetlerinde görevli. Bu rakam Amerika’nın askerlerinin %25’ine tekabül eder. Ne oldu anlıyor musunuz? Amerika’nın askeri üniformasını giyen kişilerin %25’i aç. Hiç şaka tarafı yok. Gıda programından besleniyor. Görün ki Irak’ta, Suriye’de, Afganistan’da görev yapan Amerikan askerleri bu sınıftandır.

Şimdi yeri gelmişken şunu bilin Amerikan gençleri, Vietnam Savaşı’ndan bu yana askere gitmezler. Her Amerikan genci askerlik yapacak diye bir şey yoktur. Zaten gönüllü bir sistem var. Ama gitmezler. Şimdi, “Peki bu adamlar kim?” diye sormalısınız. Bu adamlar; sınır boylarında gördüğümüz adamlar, özelleştirilmiş birliklerdir.

Şöyle ki, Amerika’da savaş ihaleye çıkarılır. Biliyorum çok tuhaf geliyor ama öyle. İhaleye çıkarılır. İhaleyi kazanan şirketiyle girer olaya ve Amerika adına savaşır. Misal bunların önde gelenlerinden bir tanesi: Blackwater. Blackwater’ı

dile getirme sebepim ise, geçenlerde Sayın Cumhurbaşkanı Amerika'dayken toplantıya Blackwater'ın da teşrif ettiğini gördüm. Ne yüzle geldiler, oturdular anlamak mümkün değil; ama oturdular. Şimdi Blackwater savaş şirketi... Bunlar defter de tutarlar, avanslar alırlar, kredi alırlar, borsaya kote olurlar... Çuval geçirme hadisesi zamanında... -O da bunların yaptığı bir işti- Şimdi avantaja bakın... Kaç tarafı vurulduğuna bakın... Şöyle: Bu Türk askerlerinin başına çuval geçirmek dâhil Pentagon gönül rahatlığıyla yalanlayabilir. Bu arada da yiğit morinler bozuluyorlarmış.”

İktisat bilimine olan güveninin sarsıldığını belirten Alev Alatlı, tarihsel süreç içerisinde gelişen olayları geçmişle günümüz arasında ilişkiler kurarak açıkladı:

“IMF'nin kurulduğundan bu yana dışarıya verdiği tahminlerin %2'si ancak doğru çıkmıştır. IMF her seferinde tosalar. Sadece bizimle ilgili değil. Bütün ülkeler için böyle. Enflasyon şu olacak der, olmaz. Büyüme şu olacak der, olmaz vesaire vesaire... Doğrusu “İktisatçı”-yım; öyle de takdim ediyorum kendimi ama iktisat bilimine olan güvenimin de sarsıldığını söylememde yarar var. Veya batı gözüyle baktığınız zamanki bilime... Şimdi dediğim gibi Ruslar çattılar. Ve

Rus reformları tam bir trajediye dönüştü. Hatta o kadar trajediye dönüştü ki “Serbest Pazar Bolşevikleri” diye bir kavram çıktı. Bolşevik nedir? Yaptırımla bir işi yaptıran? “Serbest Pazar Bolşeviki” lafı tam bir oksimoron... Eğer serbest ise serbest olur. Değil ise olmaz. Ama hem serbest pazar olacak hem Bolşevik olacak... Ama bu böyle oldu.

Sonuç korkunçtur. ‘90’dan itibaren ki açık Rusya’daki ölümler... Şunu görün Rusya’nın nüfusu hızla düşüyor. Bu düşme devam ederse 2050’de nefes alamaz hale gelecekler. Küçülüyorlar. Bu beni mutlu etmiyor. Onu da açık söyleyeyim. Hiç mutlu etmiyor. Ülke nüfus itibari ile küçülüyor. Bir yığın başka trajedi üst üste...

Öte yandan Avro-Amerikan cephesinin de tövbe etmek gibi bir niyetinin olmadığı ortaya çıktı. Hiç, hiç, hiçbir nedamet yoktu. Hiç olmadı. Ne sebep oldukları savaşlar, ne ölen insanlar, ne iki tane dünya savaşı ne Rusya’nın başına gelenler... Hiç böyle bir nedamet duygusu, bir tövbe, hiç böyle bir şey söz konusu olmadı. Böyle olunca tabi mazlumların yaralarını sarabilecek ekonomik modellerin rağbet bulması imkânı düşünülemezdi. Olmadı. Üzerinde düşünmediler dahi...

Sonra başka şeyler devreye soktular. İşte Rusya’nın uyguladığı “Devlet Ateizmi” vesaire işte... Bir baktık Rusya, misyonerlerle doldu. Bir noktada 116 tane tarikat gitmiş oturmuştu Rusya’ya. Ve bu oturma nasıl biliyor musunuz? Hem gidip oturuyorsunuz hem Rusların soğan başı kiliseleri var ya onları satın alıyorsunuz. İşte iki tane bir şey yapıp restore ediyorsunuz.

Adam Ortodoks diye geliyor kiliseye. Ve

bu öyle bir hale geldi ki “Billy Graham” diye bir Amerikan vaizi vardır, şaibeli bir adamdır. Yanlış hatırlamıyorsam hapis bile yattı. Bu adam Moskova’daki Olimpiyat Stadı’nda bir defada -uydurmaya-yım 25 bin kişi filan olmalı en az- vaftiz etti. Halk da ciddi ciddi Rus Ortodoks Kilisesi vaftiz etti zannetti. Ama öyle değildi. Bu dahi yapılabildi. Böyle giderken giderken, hâsılı, Berlin Duvarı’nın yıkılması üzerinden 11 yıl geçti geçmedi, ne gördük?

Bu defa da Amerikan, Avro-Amerikan oligarkları gemi aزیا aldılar. Yine talan ediyorlardı bizim buraları. İyi Hristiyanlar, Allah’sız komünistlere karşı kesin zafer kazandıklarına iman etmişlerdi. Ne oldu biliyor musunuz? Rus ortaklarını yedeklediler. Toplumcu duyarlılığın son izleri de silinmeye başladı. Her halde 20. yüzyılın en trajik şeylerinden bir tanesidir. Şimdi artık geldiğimiz noktaya bakıyorsunuz savaşçı firavunlardan birisi bırakırken diğeri devralıyor dünyayı ve zulmü.

Ve tabi lanet olası varil bombaları. O lanet olası varil bombalarının savurduğu kadim Ortadoğu kavimleri: Filistinlisi, Yezidisi, Fellahı, Bedevisi... Her biri kendi yağında kavrulan kıvıl kıvıl birer canlı kümesi. Ölmeyecek kadar gıda, yerleşik düzeni tediye etmeyecek kadar eğitim, ehemmiyetsiz tasarruflar, ehemmiyetsiz servetler ve tahammül...

Enkaz altında çocuk yapıyor Suriyeli sığınmacılar. Aylan bebekler sahile vururlarken bile dilsiz ve dayanıklı. Mekke Hilton’un üst katları panoramik ve oyunun son perdesi de yine oradan seyrediyor.”

Sözlerine, üzümlere iyilik ve umudun 21.

yüzyılın hedefleri arasında yer almadığı düşüncesinde olduğuyla devam eden Alev Alatlı, Türkiye konusunda da şu değerlendirmelerde bulundu:

“Bize gelince görünen o ki kötülüğün ne denli sinsi ne denli kurnaz ne denli kallesiz olduğunu unutmuşuz. Belki aşağı yukarı bir-iki yüzyıldır savaşmadığımız için mi? Kötülüğün düzen kurmaktaki engin tecrübesini, masumları suya götürüp susuz getirdiğini unutmuşuz.

Öyle masum, öyle işinde gücünde, öyle içine dönük bir milletiz ki sınırlarımızdaki savaşı Blackwater şirketine havale eden ABD Başkan Yardımcısı Dick Cheney’i görsek bile tanımıyoruz. Karanlıklar Prensi Richard Perle de öyle. Richard Perle’nin “Gezi”de olduğunu görenler var. “Ne arıyordu orada?” diye sormuyoruz. Oysa bundan 5 sene önce; 2012’nin ilk çeyreğinde Türk Telekom’un yayınladığı bir rapor vardı; Türkiye’de 19.1 milyon hanenin %52’sinde bilgisayar vardı ve %41’inde internet bağlantısı mevcuttu. Bunlar 5 sene öncenin rakamları. Şimdi çok daha yüksek. Cahilimiz durumun vahametini idrak edemiyor, küçümsüyor. Korkağımız gerçeklerle yüzleşmeyi reddediyor, hırçınlaşıyor, hainimiz kendi çıkarının peşinde, sahici resmi tahrif ediyor, saptırıyor. Görkemli özverilerle anlamsız acılar arasında gidip gelmekte; hakikat ile takat arasında bizar ulusumuz.

Oysa biz karnını doyurmak için avlanan, katliam yapmayan, payına düşenden fazlasına tamah etmeyen, tok gözlü, kanaatkâr, cömert, eli açık, belki de en önemlisi; ölmesini bilen mutmain insanlarız. Böyle bir ulus Dünya’da çok yok. Dünya’nın iyiliği için yaşaması gereken, yaşatılması gereken bir tayfa varsa o bizim. Dünya’yı boşladığımız

zaman ayıp ediyoruz. Şunu da düşünün: Kul hakkı bize özgüdür. Batı'da öğretilmez.

Batı kul hakkı öğretmez. Öğretmiyor. Modern Sosyoloji -modern tırnak içinde-, siyaset biliminin, ilmî iktisadın ya da resmî tarihin müfredatında insanı insan yapan hasletlerin yeri yoktur. Onur, görev, sorumluluk, cömertlik, zarafet, merhamet, inayet, cesaret, erdem gibi hasletlere ne Harvard'ta ne Yale'de ne Cambridge'te sertifika vermezler. Bunun ne kadar önemli olduğunun üzerinde bir düşünün. Ona mukabil kadim tarih, dirliğin doğru zamanda ve doğru yerde konuşlanmış, cömert ve adil insanlarla kaim olduğunu tekrar tekrar teyit eder.

Bir daha söylüyorum: Dirlik, doğru zamanda ve doğru yerde konuşlanmış, cömert ve adil insanlarla kaim... Monarşi, oligarşi, teokrasi veya demokrasi... Sistem ne olursa olsun beşeriyetin bir avuç iyi insanın yüzüsu hürmetine ayakta durduğu bir sır değildir.

İyi atanmış birinin vezir edebildiği bir

kavmi kötü bir seçilmiş rezil edebilir. Bu da bir vakadır. Öyleyse şunu söylemek her zaman kabil: Varsın yedi düvel üstümüze gelsin. Biz ne müttelikler gördük, zaten yoktular Şimdi: Biricik gezegenimizi 21. yüzyılın arsız oligarklarına teslim edip; başa dönmeye, bozkıra iltisaklı dilsiz ve mütehammil köylüye rücu etmeye razı olamayız. Kul hakkı burada da karşımıza çıkacaktır. Petrolümüzün, doğal gazımızın, altınımızın, elmasımızın olmaması bir sorun. Büyük sorun.

Ama daha önemli bir sorun var: Bu Dünya'nın da bir "ayet" olduğunu unutmamız çok daha büyük bir sorun. Bu Dünya bir "ayet"tir.

Kadiri mutlak Allah'a -Celle Celalühu (C.C.)- duyduğu güvenle, nefisini emniyete alan mümin, "O"ndan başka kimseyle meşgul olmayı nafil saydığına; Dünya'yı, dünyevi malumatı hakir görmeye meyyleder... Meylettğinde başlı başına bir sorundur."

Alatlı, Türkiye'nin bu noktada nasıl bir tutum içerisinde olması gerektiğini ise

şu sözleri ile kaydetti:

“Türkiye caydırıcı olmak zorundadır. Askeri güç ama daha önemlisi kendinden emin, güvenli, dünyayı doğru dürüst okuyan, okuması gerektiği gibi okuyan insanların ülkesi olmalıdır. İşleyebileceğimiz en büyük günah birbirimize kayıtsız kalmamız olmalı. Şerefle giyiyorum okulumuzun cüppesini ve şu bilinçle: “Eğitim keyfe keder bir uğraş değil; bilginin zekâtıdır. Kul hakkıdır eğitim. Kul hakkı...”

Masumiyetimizin ölümcül dezavantaja dönüşmesine müsaade edemeyiz. Bu dünyaya dair gerçekleri iskalamamak, bilgiyi organ nakleler gibi dikkat ve özenle birbirimize aktarmakla mükellefiz. Siz Isparta’da, biz Kapadokya’da... Bunu yapmakla mükellefiz. Çünkü bireysel idrak bugünden yarına da oluşmuyor. Öğrenme alışkanlıklarımızı değiştirmek kolay olmuyor. Çünkü eğitim boşlukta tekevvün etmiyor.”

Eğitimin önemini ısrarla vurgulayan Alatlı, konuşmasında Oktay Sınanoğlu’na değinerek; toplumu şekillendiren en önemli ayağın eğitimciler olduğunu şu sözleri ile dile getirdi:

“Şunu hiç unutmayın: Toplum neyse eğitim odur. Ay’dan öğretmen getiremezsiniz. Getirseniz bile işe yaramaz. Ay’dan millî eğitim bakanları, müsteşarları ithal edemezsiniz. İthal etseniz de işe yaramaz. Biz bunu bir bütün olarak çözmeliyiz. Bu büyük bir seferberlik olmak zorundadır. Toplum neyse eğitim odur. Şöyle bir bakın: Eğitimciler şaşkırtıcı boyutlarda tutucu olabilirler. Kendimizden bahsediyorum: Biz... Cübbelerini giymiş, oturan bizler... Tutucu olabiliyoruz.

Akademisyenler yeni hipotezlere karşı tavır alabilirler. Hatta hazzetmedikleri önerilere sükût suikastı dâhi düzenleyebilirler. Bir örnek vereyim mi? Oktay Sinanoğlu’nun ismini biz Kapadokya’daki bir binaya verdik geçen hafta. Neden biliyor musunuz? Oktay Sinanoğlu kim?

Oktay Sinanoğlu, Türkiye’nin kimya, moleküler kimya, moleküler fizikte iki kez Nobel adayı olan, 28 yaşında dünyanın en genç profesörü olarak Yale’de 60’lı yıllarda öğretmenlik, hocalık yapan arkadaşımızdır. Oktay Sinanoğlu suikasta kurban gitti. Neden biliyor musunuz?

Eğitim dilinin Türkçe olması gerektiğini söylediği için. -Allah gani gani rahmet eylesin- kendisi Yenişehir Lisesi’ndendir. Bugünün TED Ankara Koleji. Ama daha Türkçe eğitim yaparken Oktay oradan mezundu. Ve o bilgiyle Amerika’ya gitti, fırtına gibi yükseldi yükseldi... Söylediği bir şey var, hep anlatmaya çalıştı: “Türk dili, bir bilim dilidir. Matematik dilidir.”

Ne kadar haklı olduğunu biliyorum. Çünkü ben de Dil Bilim çalıştım California Üniversitesi’nde. Biliyorum, doğru. Ama

sükût suikastı yapıldı ve Oktay Sinanoğlu'nu neredeyse delilikle suçladılar. Çıkmayan laf, dedikodu kalmadı hakkında.”

Eğitim konusundaki değerlendirmelerine yabancı dil ve ezberci sistem hakkındaki görüşleri ile devam eden Alatlı, meslek yüksekokullarına dair oluşmuş olan algı ile ilgili de şunları söyledi:

“İngilizce ile yatıp kalkabilir, öğrencinin bilmediği bir konuyu bilmediği dilde öğrenmeye zorlayabilir ve bu gaflette ısrar edebiliriz. Yaptığımızın bu olduğunu Allah aşkına bir daha düşünün. Bilmediği bir konuyu bilmediği bir dilde anlatıyorsunuz. Fizik yeterince beladır. Bir de İngilizce öğretiyorsunuz. Güya... Bu ne demek biliyor musunuz?

“Ezberle oğlum demek. Ezberle... Ezberle... Cici çocuk ol, ezberle ve gel.” demektir.

Ve arkasından “inovasyon, inovasyon“ diye geziniyoruz. Nasıl olacak?

Ya da seçkinli takılabiliriz. Meslek eğitimini küçümseyebiliriz. Meslek yüksekokullarına çelme takabiliriz. Neden? Çünkü biz neresinden baksanız entelektüel insanlarız, eğitimcileriz ve bu meslek yüksekokulları 2'nci sınıf insanlar içindir. Evet, bunu yaptık. Yapıyoruz. Ve şunu düşünün: Meslek okullarına ilk darbe Tanzimat ile geldi. Tanzimat'tan önce Medreselerde, meslek okullarında öğretilen teknik dersler okutulurdu. Fizik, kimya vesaire vesaire...

Tanzimat Avrupa'dan alıyor ya her şeyi. Bir de baktı ki orada meslek okulları var. İyi de meslek okulları hiçbir zaman Kilisenin bir parçası olmamıştı. Onlar orada ayrı diye bizimkiler tuttular, ayırdılar. O saat bu saat iki yakası bir araya gelmedi. Ama bugün de doğrusu niye meslek okulu lazımdır. Onu bilemiyoruz.

Akil ömrümde yeminle bildiğim bir şey varsa; o da ayaklarımıza dolanan meselelerden, onları doğuran düşünce tarzımızı kullanarak kurtulamayacağımız. Bu dünyayı hamaset yaparak boylayamayız.

Endişelerimizi formatlayan şablonlardan kurtulmamız lazım. Ki bu sabır, kendi gerçeğimizle yüzleşmek, cesaret ve zaman ister. Olsun. Cesur olmanın zamanıdır. Gelin bu ahval ve şerait içinde şu zor zamanları fırsata çevirelim. Cevapları bin yıl öncesinin karanlık sularında aramaktan vazgeçelim lütfen. Aristo'nun, bulanık «mantiğa» faydası yoktur. Aristo'yu unuttular ki bulanık «mantık» yapabilsin millet. Akıllı makineler Aristo'yla olmadı. Tam tersine Aristo'yu dışlayarak oldu. Karanlık sularda, bin yılın öncesinde aramayalım.

Gelin eğitim sistemimizi akıl, ahlak, adalet ve adap temelinde ihya

etmeye çalışalım. Yeri gelmişken bu dörtlü; ‘akıl,’ ‘ahlak,’ ‘adalet,’ ‘adap’ kurulmasına ön ayak olduğum Kapadokya Üniversitesi’nin de mottosu.”

Alatlı, konuşmasının sonunda içinde bulunduğumuz durumu nasıl değerlendirmemiz gerektiği yönündeki önerilerini ve geleceğe yönelik öngörülerini aktardı:

“Dediğim gibi zaman rahat ve huzurlu olma zamanı değil. Zaman geceyi gündüze katma zamanı. Mükâfatımız ne olacak? Mükâfatımız başımıza gelenlerin nedenlerini dört bir yönde tümleyen, inceleyen, kimi kayıtlı, kimi sezgisel, kimi bilimsel, kimi kurgusal, kimi sanatsal, kimi dini, kimi edebi, kimi istatistik, malumattan oluşan bol noktalı virgüllü, uzun kısa her neyse ama bölge insanının yabancılaşmadığı bir tür ilmihal, arzual bir araya getirmek imkânı... Bunu yapmak zorundayız. Önümüzdeki yılları bir elimiz yağda bir elimiz balda geliştiremeyecekmişiz gibi duruyor. İyimserlik abes ise kötümserlik de bir o kadar abestir unutmayın.

Güneş her gün namütekâmil bir dünyaya doğmaz. Yaygın algının aksine tarih ezelden ebedi dümdüz uzanan doğrusal bir hat değil devirli bir oluşumdur. Gün olur en gerideki en öndekinden ileri olur. Aristarkus, Kopernik’e, “Zıppıktı Astrolog” diyen devrimci Martin Luther’dan daha ileridir mesela. Ahmet Yesevi, Kadızade Mehmed’in çok çok ötesindedir. Aziz ülkemize gelince; 21. yüzyılda birden fazla gerçek yaşanıyor ve yaşanacak. İlle de bir şeye benzetecekseniz, her budağından sürgün atan salkım saçak böğürtlen çalılarına benzetin Türkiye’yi. Bir sürgünü çiçeğe dururken diğerinin kurumakta, ötekisinin meyve vermekte olduğunu görün. Tek bir sürgüne takılıp kalmayın. Bütüne bakmayı adet edinin.

Unutmayın ki düz akılla anlaşılmaz. Pergele, cetvele gelmez. Türkiye’nin kendisine has bir kimliği vardır. Türkiye batmaz, Türkiye batarsa okyanuslar taşar.

Ve son söz:

“Mademki temsilcileriyiz gezenin, iyiliği için yaşadığımız elzem bir medeniyetin moralimizi bozacak tek gerçek soğuyan güneşin dünyamızı yarı yolda bırakması ihtimali olmalıdır.”

21. Yüzyılda Türkiye Cumhuriyeti'nin Baş Etmesi Gereken Sorunlar

ilham veren üniversite

**SÜLEYMAN
DEMİREL
ÜNİVERSİTESİ**

Süleyman Demirel Üniversitesi **Kurumsal İletişim Merkezi** / Aralık 2017

www.sdu.edu.tr

[sduniversitesi](https://www.facebook.com/sduniversitesi)

[@sd_universitesi](https://twitter.com/sd_universitesi)

ISBN: 978-605-9454-18-6